



HER YOL ROMA'YA VARMAZI!

[Bu mektup seyahat notlarımın ikincisi idi. 15 mayıs gecesi yazılmış, 16 mayıs sabahı Roma'da pullanarak oteldeki posta kutusuna atılmıştı. 31 mayıs günü milliyet gazetesine gelmiştir. Mektubun üstündeki damga 22 mayıstır. Ben Roma'dan 17 mayısta ayrıldım. Mektup, verildiği tarihten 6 gün sonra damgalanıp sevk edilmiş, 9 gün sonra da, yâni benim pullayıp posta kutusuna attığımdan 15 gün sonra — uçakla? — Roma'dan İstanbula gelebilmiştir. Bu garip bir hizmettir. Sebebi, postacıların grevi imiş. Bana nedir grevden? Ben 200 lireti (470 kuruş) verip pulu yapıştırdım. Ama İtalyan devleti vazifesini yapmadı. Bir medenî memleket olarak ayıpladım ve seyahat serisinin enteresan bir bölümünü anlatan bu mektubu geç de olsa sunmayı lüzumlu buldum).

Bilmiyorum, hangi tarihi vak'adan kalmış bir yabancı sözlemedir:

— Bütün yollar Roma'ya çıkar! demişler. Yolumuz Roma'ya idi, bir olimpik kongre için...

★

10 bine çıktın mı, uçakta ne sallantı, ne mallantı. Rahat edersin. Maaş gibi birşey. Ama biz İstanbul'dan bir müddet sonra kemerleri bağladık. Tayyare bozuk kaldırımlı yolda gider gibi sarsılıp duruyor. Galiba henüz tecrübesiz olduğu için sendeleyip duran hostesi çağırıp:

— Kaç metredeyiz? diye sordum.

Güya ingilizcesiyle:

— Bir dakika! dedi. Gitti kaptana sordu, geldi:

— 9 bin! dedi. Biz hep bulutlar içindeydik ve sonra öğrendik ki, Adriyatik Denizi üstünde daima uçaklar sallanmış. Karaya dönünce sakinleşirler. Bu malûmatı bana bizim rahmetli Mardiros'un adaşı ve orada çalışan Vasilâko'ya giden bir gazeteci söyledi. Dediği çıktı.

★

Roma'ya yaklaşırken tayyare viraj yaptı. O esnada üstümde rafa koyduğum İngiliz asıllı emektar kasketim tam başımın üstüne düşüp durdu. Hostes bunu gördü. Bir gülme, bir gülme. Utanıyor da. Ben de onun oturduğu yere karşı oturuyorum. Gerçi kapıdan içeride ama kapı açık. Herkes birbirinin

Devamı 10. Sayfada

7.6.75

BURHAN FELEK



Baştarafı 2. Sayfada

başına geleni görüp gülse idi, âlem kırılırdı kahkahadan.

Yeşilköyden kalkışımızdan 2 saat 10 dakika sonra Roma'ya güzel bir iniş. Eh, bizi arıyacaklar. Hem kongre kabûl komitesi var, hem benden evvel gitmiş arkadaşlar, hem de Allahtan İstanbul'dan gelmişiz. Tesadüf bu ya! Dostlarımızdan değerli tarih eleştircisi Tâhâ Bey de yol arkadaşımızdı. Beraberce binaya girdik. Bizimle ilgilenen kimse yok. Valizlerimizi bekledik. Haremim-i câriyeniz onları gözlerken, ben de bizi arayacakları gözlüyorum. Biz valizleri bulduk. Bereket İtalya'da hâlâ arabalı hamallar var,

— Fakino! dedik. Hamal demektir. Bildiğim 8-10 İtalyanca kelimededen birisi budur. Adam aldı valizlerimizi. Ha, unuttuyordum. Pasaportlarımıza söyle baktılar, bıraktılar. Ne damga, ne mühür, ne kayıt! Bizi arayan olmadığına göre ne yapacağız? Hamala:

— Taksi! dedim. Biliyorum uzun yol ama çaresiz. Valizler taksiye kondu. Ben hamala sordum:

— Kaç para?

— 800 lîret!

Eskiden kalmış 1500 lîretim vardı. Çıkardım, gıcı gıcı bir binlik verdim. Adam baktı, gülererek:

— Bunu hatıra olarak saklayın! Bu paralar şimdi geçmiyor. Müşterek fransızca kelimelerden İtalyanın bu lâfını anladım. Hay anasını!! (pardon!) koca sakalı ile büyük sanatçı Verdi'nin de resmi var. Ben ona baktım, o bana baktı. Hamal bekliyor. Uzun hesap ve pazarlıktan sonra 5 İsviçre Frangına sulh olduk. Resmi kurla 1140 lîret ediyormuş.

★

Şehre kadar güzel bir yolculuk. Yollar güzel, hava güzel, herşey güzel. Şehre girdik, varoşları geçtik. Merkeze yaklaşırken yağmur ve az sonra trafik sıkışıklığı başladı. Bir yere geldik ki, İstanbul'u aratıyor. Adam oradan oraya dönüyor.

— Nedir bu? dedim. Az Fransızcasıyla:

— Manifestasyon (gösteri) her gün bir gösteri.

— Kim yapıyor?

— Partiler... 20 parti var İtalya'da... Ve ondan sonra vitrine bir tokat attı. Ve İtalyanca söylenmeye başladı. Halinden, edasından dua etmediği belli idi.

★

Başka yollara, başka istikametlere döndük ve birbuçuk saatte İstanbul'dan rezerve ettiğimiz meşhur bir otele geldik. Merkezde bir oteldi. Burayı bize Kongre Tertip Komitesi, diğer birkaç isimle beraber teklif etmiş, biz de bunu seçmiştik. Yağmur altında içeri girdik. Valizleri de aldılar.

- Taksiyi ödeyin! dedim. 8 bin lîret verdiler. Çok para bu! 200 liraya yakın. Neyse, resepsiyona gittik. İsmimizi verdik. Türk olduğumuzu söyledik. Gözlüklü adam -bunlar da hep gözlüklüdür-:

- Bizde hiç Türk yok... dedi.

- Nasıl olur? Biz yerimizi burada tuttuk.

- Bir dakika! dedi, telefona yapıştı.

- Prego, Pronto... falan konuştu ve:

- Sizin yerleriniz Leonardo da Vinci Otelinde imiş.

[Aman illallah bu heriften de be!]

- Ne olacak şimdi?

- Oraya gideceksiniz.

- Bir taksi bulun.

- Taksilerin grevi var.

Hay yarabbi! Nihayet o oteldeki bu kongre misafirleriyle meşgul olan kızı bulduk. Zavallı bir Etiyopya melezi. Uğraştı, uğraştı. Tam bir saat sonra bir hususi araba geldi. Bizi aldı, yeni otelimize götürdü. Odalarımıza çıktık, arkadaşları aradık. Lokantada bulduk. Saat 8'i geçmişti. Biz Roma'ya 4 buçukta inmiştik, hemen:

- Neredesiniz yahu? dememe karşı:

- Siz neredesiniz? dediler.

- Dört saattir sizi arıyorum. Otele gittim.

Tam o sırada şark... cereyanlar kesildi. Birbirimizi göremiyoruz. Ne olmuş biliyor musunuz? İtalyan dostlarımız bizim otelleri değiştirmişler. Herkesi istediği yere değil, her kıtayı bir otele koymuşlar. Bizi de bütün Avrupalılarla bu otele yerleştirmişler. Daha güzel ve daha merkezde oteller var. Oralara Afrikalılar, Güney Amerikalılar ve Avustralyalılar yerleşmiş. Bizimkileri mi soruyorsunuz? Onlar her yarım saatte bir beni sormuşlar. İtalyanlar:

- Tayyare gelmedi! cevabını vermişler.

Her yolun Roma'ya varmadığını, hiç olmazsa otelimizi bulamadığımız zaman anladık. Roma temiz. Hâlâ güzel. İtalyanlar hâlâ İtalyan! Ama hayat? Kurşun gibi ağır. Gececek diyorlar, belki. Çünkü burada da kırıkındiler başlamış. Akşamüstü yağmur, gece açıyor ve geçiyor.

